ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่นของชาวเขาเผ่าม้ง หมู่บ้านหนองหอยเก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายวิพัฒน์ ดวงโภชน์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์	สุทธสุภา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี	ณ ลำปาง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา	คุณาพร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน	ศรีมงคล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งในหมู่บ้านหนองหอยเก่า เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่น และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของชาวเขาเผ่าม้งในการปลูกพืชทดแทนฝิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการในพื้นที่ชาวเขาเผ่าม้ง บ้านหนองหอยเก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 118 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค สแควร์

จากผลของการวิจัยพบว่า หัวหน้าครัวเรือนผู้ปลูกพืชทดแทนฝิ่น มีอายุเฉลี่ย 40.06 ปี ร้อยละ 52.5 ไม่ได้เรียนหนังสือ ดังนั้นร้อยละ 54.2 จึงอ่านภาษาไทยไม่ได้เลย ประสบการณ์จากการปลูกพืชทดแทนฝิ่นส่วนใหญ่มากกว่า 5 ปี รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 64,168 บาทต่อปี พื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 3.20 ไร่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่โครงการหลวง แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.62 คน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร ได้รับจากเจ้าหน้าที่โครงการหลวงมากที่สุด ความพอใจในราคาของพืชทดแทนฝิ่น เกษตรกรส่วนใหญ่พอใจน้อย เพราะราคาพืชทดแทนฝิ่นไม่ค่อยแน่นอน เกษตรกรร้อยละ 45.8 ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางการเกษตร สำหรับสถานภาพตำแหน่งผู้นำ หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่ได้มีตำแหน่งผู้นำ (ร้อยละ 89.8)

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่นของเกษตรกรคือ อายุ ระดับการอ่านภาษาไทย ความพอใจในราคาพืชทดแทนฝิ่น ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร และการติดต่อเจ้าหน้าที่ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์แต่อย่างใด.

ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืชทดแทนฝิ่นที่พบคือ 1) ปัจจัยการผลิต เช่นวัสดุการเกษตร ปุ๋ย สารเคมี มีราคาแพง 2) ปัญหาการตลาด เช่น ราคา การขาย ถึงแม้ว่าจะมีโครงการหลวงคอยรับซื้อและมีพ่อค้าขึ้นไปรับซื้อในหมู่บ้าน แต่โครงการหลวงก็รับซื้อผลผลิตในจำนวนจำกัดตามแผนการขาย ส่วนพ่อค้าก็จะขึ้นไปซื้อในช่วงที่ราคาของผลผลิตดีเท่านั้น 3) การขาดเงินทุนในการดำเนินงาน 4) แรงงานในการเกษตรไม่เพียงพอ 5) ขาดน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ ถ้าโครงการหลวงต้องการที่จะทำให้เกษตรกรยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่นมากขึ้น เจ้าหน้าที่โครงการหลวงควรจะส่งเสริมกับเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 19 - 40 ปี ที่อ่านภาษาไทยได้ เคยฝึกอบรมด้านการเกษตร และเคยติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมาก่อน อนึ่ง ควรมีการฝึกอบรมเกษตรกรและนำเกษตรกรไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่หรือพื้นที่ ๆ ประสบความสำเร็จ และควรมีการจัดทำแปลงสาธิตใกล้ ๆ หมู่บ้าน เพื่อเกษตรกรจะได้ดูเป็นตัวอย่างต่อไป

Independent Study Title The Adoption of Opium Poppy Replacement Crops among the Hmongs in Nong Hoi Kao Village, Mae Ram Sub-district, Mae Rim District, Chiang Mai Province.

Author Mr.Wipat Duangpoch

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Paiboon	Suthasupa	Chairman
Asst. Prof. Dusdee	Nalampang	Member
Asst. Prof. Warapa	Kunaporn	Member
Asst. Prof. Katin	Srimongkol	Member

Abstract

The objectives of this reserch were to study about personal characteristics, socio-economic backgrounds of Hmong in Nong Hoi Kao village, to study factors affecting opium poppy replacement crops and to study the problems and obstacles in growing opium poppy replacement crops.

Data was collected from 118 households in Nong Hoi Kao village, Mae-Rim Sub-district, Mae-Rim District, Chiang Mai Province by the use of questionnaires. Statistical techniques used were Percentage, Standard Deviation and Chi - square test.

From research findings, it was found that the average age of farmers was 40.06 years old, 52.5 percent were uneducated and hence 54.2 percent can not read Thai. Their experience of opium poppy replacement cropping was 5 years, average family income was 64,168 Baht per year, with an average farm size of 3.20 rai. Most farmers received information from the Royal Project. They were not satisfied with the price of opium poppy replacement crops since price was unstable. About 45.8 percent of farmers never attended agricultural training course.

Farm size, extension contact, family labour and acquiring information were related to the adoption of opium poppy replacement crops.

Problems and obstancles found were 1) production factors, e.g., fertilizer, chemicals are costly. 2) marketing problems, e.g. pricing, selling. Even the Royal Project and merchant came to buy the product but in the limited amount 3) In sufficient money investment. 4) insufficint family labour 5) lack of water during hot season.

Recommendation from this research were that the Royal Project should approach farmers aged between 19-40 years old, literate, having training experience and frequently contact with extension agents. In addition, farmer training course, field trip and demonstration plot should be organized as well.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University